

معاونت تحقیقات و فناوری دانشکده بهداشت

فرم نتایج کاربردی طرح‌های پژوهشی/پایان‌نامه

الف: مشخصات طرح:	
عنوان کامل طرح/پایان نامه	بررسی الگوی غذایی مردم شهر کاشان در سال ۱۳۹۹ (مطالعه مبتنی بر جمعیت)
کد طرح/پایان نامه	98173
تیم پژوهش (به ترتیب)	غلامرضا مصطفائی، رضا شرافتی چالشتی، داور خواه ربانی، محمد باقر میران زاده، روح الله دهقانی، فاطمه عطوف، فائزه عسگری ترازوج، نسرين شریفی، محمدرضا مازندرانیان فرد

ب: مخاطبان طرح شما چه کسانی هستند؟	
از بین گروه‌های زیر حداقل یک گروه را انتخاب کنید. گروه مخاطب به فرد یا گروهی گفته می‌شود که بتواند از نتایج طرح به طور مستقیم استفاده نماید.	
نام دقیق مخاطب	گروه
(لطفاً نام مخاطب را به طور دقیق بنویسید. این گزارش برای مخاطب مشخص شده ارسال خواهد شد)	
معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی کاشان	مدیران بیمارستان و دانشگاه

ج: پیام اصلی حاصل از طرح پژوهشی :

نتایج این مطالعه شامل شناسایی ۵ الگوی غذایی: ۱. الگوهای غذایی ناسالم و فراوری شده (پفک، پیتزا، چیپس، نوشابه، کالباس، همبرگر و...)، ۲. بر پایه میوه و فراورده های آن (انجیر، توت فرنگی، هندوانه، خربزه، انگور و...)، ۳. سنتی کاشان (حلواخانگی، کشک، بستنی سنتی، روغن حیوانی و...)، ۴. سالم (لوبیا، خامه و سرشیر، نخود، بادمجان پخته، سبزی خوردن، پسته، گردو و...) و ۵. مخلوط (قهوه، سیب زمینی، کلم، شیرپرچرب، نان بربری و...) بودند.

یافته ها نشان داد با افزایش سن، میزان مصرف الگوهای غذایی ناسالم و فراوری شده و سنتی کاشان کاهش پیدا کرده است. با افزایش وزن، میزان مصرف الگوهای غذایی ناسالم و فراوری شده، بر پایه میوه و فراورده های آن و سالم کاهش پیدا کرده است. هم چنین با افزایش BMI، میزان مصرف الگوهای غذایی ناسالم و فراوری شده، بر پایه میوه و فراورده های آن و سالم کاهش پیدا کرده است. یافته ها نشان داد مصرف الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده در افراد شاغل بیشتر و مصرف الگوی غذایی سالم و مخلوط در آنها کمتر میباشد. هم چنین، میان مصرف الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده و الگوی غذایی بر پایه میوه و فراورده های آن با تحصیلات ارتباط معناداری وجود دارد. هرچه سطح تحصیلات پایین تر باشد، مصرف الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده و الگوی غذایی بر پایه میوه و فراورده های آن بیشتر است. میان مصرف الگوی غذایی مخلوط و تحصیلات نیز ارتباط معناداری وجود دارد. هرچه سطح تحصیلات پایین تر باشد، مصرف الگوی غذایی مخلوط در افراد بیشتر است. یافته ها نشان داد میان وضعیت اقتصادی و پنج الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده، بر پایه میوه و فراورده های آن، سنتی کاشان، سالم و مخلوط ارتباط معناداری وجود دارد. هرچه وضعیت اقتصادی بالاتر باشد، مصرف الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده، الگوی غذایی بر پایه میوه و فراورده های آن و سالم در افراد بیشتر و مصرف الگوی غذایی مخلوط در آنها کمتر میباشد. مصرف الگوی غذایی سنتی کاشان در افراد با وضعیت اقتصادی متوسط بالاتر بود. یافته ها نشان داد میان بیماری دیابت و الگوهای غذایی ناسالم و فراوری شده و سالم ارتباط معناداری وجود دارد. کسانی که دیابت داشتند، مصرف الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده در آنها کمتر و مصرف الگوی غذایی سالم در آنها بیشتر بوده است. یافته ها نشان داد میان بیماری قلبی عروقی و چهار الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده، سنتی کاشان، سالم و مخلوط ارتباط معناداری وجود دارد. کسانی که بیماری قلبی عروقی داشتند، مصرف الگوی

غذایی سالم در آنها بیشتر و مصرف الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده، سنتی کاشان و مخلوط در آنها کمتر میباشد. یافته ها نشان داد میان سرطان و چهار الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده، برپایه میوه و فراورده های آن، سالم و مخلوط ارتباط معناداری وجود دارد. افرادی که سرطان داشتند الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده و مخلوط را کمتر و الگوی غذایی بر پایه میوه و فراورده های آن و سالم را بیشتر مصرف میکردند. یافته ها نشان داد میان چاقی و اضافه وزن و چهار الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده، برپایه میوه و فراورده های آن، سنتی کاشان و مخلوط ارتباط معناداری وجود دارد. کسانی که اضافه وزن و چاقی داشتند، الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده و بر پایه میوه و فراورده های آن را کمتر و الگوی غذایی سنتی کاشان و مخلوط را بیشتر مصرف میکردند. یافته ها نشان داد میان فشار خون و دو الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده و سالم ارتباط معناداری وجود دارد. افرادی که فشارخون داشتند الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده را کمتر و الگوی غذایی سالم را بیشتر مصرف میکردند. یافته ها نشان داد میان آنمی و سه الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده، بر پایه میوه و فراورده های آن و مخلوط ارتباط معناداری وجود دارد. افرادی که کم خونی داشتند، مصرف الگوی غذایی ناسالم و فراوری شده در آنها بیشتر و مصرف الگوی غذایی بر پایه میوه و فراورده های آن و مخلوط در آنها کمتر میباشد. بر اساس سرانه مصرف خوراک غذایی، میانگین مصرف گروه های میوه و فراورده های آن، سبزیجات و فراورده های آن، غلات و محصولات بر پایه غلات، گوشت و فراورده های آن در مردم شهر کاشان، پایین تر از استاندارد کشوری (گروه G6) بوده ولی میزان مصرف شیر و فراورده های لبنی بالاتر از میزان استاندارد بوده است. نتایج مطالعه حاضر حاکی از میزان مصرف کم غلات، میوه ها، سبزیجات و گوشت و فراورده های آن در افراد مورد مطالعه بود و بنابراین نیاز به مداخلات تغذیه ای برای اصلاح الگوی مصرف این گروه از مواد غذایی می باشد.

خلاصه اجرایی مطالعه نوشته شود.

این مطالعه مقطعی با هدف تعیین الگوی غذایی مردم کاشان از ماه شهریور تا اسفند در سال ۱۳۹۹ در شهر کاشان انجام گرفت. شهر کاشان بر اساس وضعیت اجتماعی اقتصادی به ۷ منطقه تقسیم شد و سپس در هر منطقه بر اساس محلات بلوک بندی صورت گرفت و متناسب با وزن هر منطقه و تعداد بلوک ها تعداد خانوار مورد نظر در هر کلاستر با انتخاب تصادفی سیستماتیک مورد بررسی قرار گرفت (برای شناسایی وزن طبقات از مراکز تحت پوشش بهداشت دانشگاه علوم پزشکی کاشان کمک گرفته شده بود و مراکز موجود در هر منطقه به عنوان یک خوشه در نظر گرفته شد و با کمک کارشناسان آن مراکز، با در نظر گرفتن معیارهای بالابودن آمار مراجعات به مراکز و پراکندگی جمعیت تحت پوشش، در هر محله بررسی لازم صورت گرفت). از لیست خانوارهای هر کلاستر، به طور تصادفی خانوارها انتخاب شده و با تماس با منازل افراد، از مادر خانوار خواسته شد تا به مرکز مراجعه کند و مورد پرسشگری قرار گرفت. جهت جمع آوری اطلاعات مرتبط با رژیم غذایی افراد، پرسشنامه بسامد خوراک (FFQ) مورد استفاده قرار گرفت. پرسشنامه بسامد خوراک، ابزاری برای تعیین بار مصرف اقلام غذایی افراد در طی یک سال گذشته می باشد. این پرسشنامه دارای ۱۶۸ قلم غذایی است و در تمام گروه های جمعیتی شامل کودکان، نوجوانان، جوانان و سالمندان کاربرد دارد و در آن غذاهای مخصوص ایرانی ها هم گنجانده شده است. با استفاده از این پرسشنامه در هر جمعیتی می توان از وضعیت بیماری های غیر واگیر و مزمن وابسته به تغذیه شامل دیابت، پرفشاری خون، اختلالات چربی خون، بیماری های قلبی و عروقی، پوکی استخوان و انواع سرطان ها هم آگاه شد. در این مطالعه، تعداد کل نمونه ها برابر با $۱۷/۹۵۵ \times ۵۶۵$ در نظر گرفته شده بود. داده های غذایی استخراج شده از پرسشنامه، ابتدا به گرم تبدیل شده، آنگاه به نرم افزار Nutrition4 وارد گردید تا مقادیر انرژی، درشت مغذی و ریزمغذی های مصرفی روزانه برای هر فرد به دست آید. در نهایت، جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوطه از SPSS استفاده شد. سپس الگوهای غذایی غالب از روش تحلیل عاملی که محبوب ترین روش شناسایی الگوهای غذایی است، به دست آمد.